

Ilie MIHALCEA

Correspondență din Paris

"Vocile Teroarei"

Recent am întâlnit-o la Paris pe doamna Micaela Ghițescu, președinta Fundației "Memoria" și a revistei cu același nume, invitată de *Association Europe Chretienne* (Asociația Europa Creștină) la lansarea cărții *Voix de l'effroi - La Roumanie sous le communisme. Recits et temoignages* (Vocea teroarei - România sub comunism - povestiri și mărturii). Doamna sa a avut amabilitatea de a ne acorda următo rul interviu:

Ilie Mihalcea: *Cum se face, stimată doamnă Ghițescu, că "Asociația Europa Creștină" de la Versailles este interesată să publice în limba franceză o carte despre perioada comunismului în România?*

Micaela Ghițescu: Fiind în conducerea Fundației Memoria și a revistei Memoria - revista gândirii arestate - am fost abordată de Emanuel și Mihaela Cosmovici, care mi-au cerut permisiunea de a reproduce un articol din revista amintită, într-o carte în curs de realizare, împreună cu "Asociația Europa Creștină", care are intenția de a completa cu "partea românească" a suferințelor poporului român sub teroarea comunistă, importanta operă *Le livre noir du communisme - crimes, terreur, repression*. Această carte a fost scrisă în Franța de șase autori, sub coordonarea lui Stephane Courtois, și a apărut la "Editions Robert Laffont", Paris, 1997. (A fost tradusă și în limba română, la editura Humanitas, 1998, sub titlul *Cartea Neagră a Comunismului - crime, teroare, represiune*, cu Addenda alcătuită sub egida Fundației Academia Civică). După cum se știe, această lucrare aproape că nu cuprinde mărturii și date în legătură cu țara noastră. Proiectul dumnealor m'a interesat foarte mult

România. Inițial a venit cu ajutoare umanitare, după aceea a început să se intereseze mai mult de situația de la noi din țară și, mai ales, o interesa drama românilor sub comunism. A vrut la un moment dat să mă întâlnească pentru că a văzut, printre articolele selecționate din revista Memoria pentru cartea *Voix de l'effroi* și o mărturie a mea care, datorită titlului pe care l-aș amintit, i-a atras atenția. Citind acest articol și văzând că a fost implicată și Franța, într'un fel, în această acțiune de reprimare a regimului comunist, s'a arătat interesată și mi-a propus să vin cu ocazia lansării acestei cărți în Franța, pentru a aduce o mărturie vie celor scrise pe hirtie - și, bineînțeles că am acceptat cu foarte mult interes, pentru că și eu țin foarte mult să se cunoască în Occident cât mai mult din ce s'a petrecut în România în anii aceia întunecați... Adevărul este că eu am fost arestată și condamnată la patru ani închisoare, din care am efectuat doar trei, venind o amnistie... Am fost arestată în 1952 cu un grup de elevi și profesori de la fostul Liceu Francez, care funcționa pe lângă Institutul Francez din București. Ceea ce ni se reproșa erau însă niște

mul post de radio din Franța adresat românilor. Pe atunci nu exista încă postul *Europa Liberă*. Emisiunile de la radio erau foarte dure împotriva regimului și Marcel Fontaine a fost considerat unul din dușmanii numărul unu ai R.P.R., și atunci, această corespondență care a fost interceptată a fost considerată spionaj. A vrut să i se dea o lovitură și postului de radio francez, în același timp Ambasadei Franței de la București și, concomitent, și celorlalte ambasade occidentale mai importante, spunându-se că acestea sunt pur și simplu agenți de spionaj. S'a întocmit un așa numit "lot francez" care a cuprins cam o sută de persoane.

I.M.: *Considerați că această carte este suficient de structurată pentru a putea oferi cititorului francez o imagine elocventă a perioadei de teroare care s'a abătut asupra României odată cu impunerea forțată a regimului comunist?*

M.G.: În această carte nu-i nimic ficțiune. Ea conține mărturii și relatări referitoare la anumite aspecte, cum ar fi: confiscarea puterii politice și economice, gălgăli românească - capital însoțit și de o hartă a tuturor locurilor de detenție de pe teritoriul țării - iar, în "Al doilea cerc" sunt arătate persecuțiile și suferințele la care au fost supuse familiile celor care au fost arestați. Alte aspecte prezente sunt: deportările și colectivizarea. Rezistența în munți - mărturie zguduitoare, care arată dorința românilor de libertate și eliberare. Opresiunea religioasă desvâlțată: figuri de martiri ai Bisericii... Apogeeul omnii îl reprezintă "fenomenul Pitești". Împreună cu mine este invitat la Paris și domnul Dan Lucinescu, din Suedia, fost deținut politic care a trecut prin infernul de la Pitești și care reprezintă o vie mărturie despre acel regim diabolic. În *Poeme din închisoare* sunt publicate versuri de Radu Gyr și celebra poezie a lui Nichifor Crainic "Unde sunt cei care nu mai sunt?" - scrieri ale Doinei Cornea, Ernest Bernea, Horia Patapievici și Tudor Gavril Dunca.

Într-o carte în curs de realizare, împreună cu "Asociația Europa Creștină", care are intenția de a completa cu "partea românească" a suferințelor poporului român sub teroarea comunistă, importanta operă *Le livre noir du communisme - crimes, terreurs, repression*. Această carte a fost scrisă în Franța de șase autori, sub coordonarea lui Stephane Courtois, și a apărut la "Editions Robert Laffont", Paris, 1997. (A fost tradusă și în limba română, la editura Humanitas, 1998, sub titlul *Cartea Neagră a Comunismului - crime, teroare, represiune*, cu Addenda alcătuită sub egida Fundației Academia Civică). După cum se știe, această lucrare aproape că nu cuprinde mărturii și date în legătură cu țara noastră. Proiectul dumnealor m'a interesat foarte mult. Am rămas în legătură cu dâșșii, la fel colegii mei de redacție Ion Drescan și Gh. Derevencu - și, în felul acesta, am ajuns să colaborăm destul de strâns la realizarea acestei cărți: *Voix de l'effroi*.

I.M.: *Această carte cuprinde și o amplă mărturie care vă aparține, sub titlul "J'ai fait partie du lot français" (Am făcut parte din lotul francez).*

M.G.: Vreau să precizez că Marie-Joelle Desserre reprezintă "Asociația Europa Creștină", care, începând din anul 1990, vine destul de des în

acest articol și văzând că a fost implicată și Franța, într'un fel, în această acțiune de reprimare a regimului comunist, s'a arătat interesată și mi-a propus să vin cu ocazia lansării acestei cărți în Franța, pentru a aduce o mărturie vie celor scrise pe hîrtie - și, bineînțeles că am acceptat cu foarte mult interes, pentru că și eu țin foarte mult să se cunoască în Occident cât mai mult din ce s'a petrecut în România în anii aceia întunecați... Adevărul este că eu am fost arestată și condamnată la patru ani închisoare, din care am efectuat doar trei, venind o amnistie... Am fost arestată în 1952 cu un grup de elevi și profesori de la fostul Liceu Francez, care funcționa pe lângă Institutul Francez din București. Ceea ce ni se reproșa erau însă niște acțiuni mai vechi. Pe când eram elevă - acum eram studentă - liceul a fost închis în 1948, odată cu Institutul Francez, iar profesorii francezi care funcționau acolo au fost toți expulzați. Elevii și profesorii români am rămas la început în oarecare contact cu directorul liceului, profesorul Marcel Fontaine, care venind în Franța - și care era foarte atașat de țara noastră, trăind 30 de ani în România - plecând, n'a putut să uite această a doua patrie a sa, știind bine în ce situația ne-a lăsat după plecarea Regelui. El a înființat la Paris pri-

suferințele la care au fost supuse familiile celor care au fost arestați. Alte aspecte prezente sunt: deportările și colectivizarea. Rezistența în munți - mărturii zguduitoare, care arată dorința românilor de libertate și eliberare. Opresiunea religioasă desvăluie figuri de martiri ai Bisericii... Apogeul ororii îl reprezintă "fenomenul Pitești". Împreună cu mine este invitat la Paris și domnul Dan Lucinescu, din Suedia, fost deținut politic care a trecut prin infernul de la Pitești și care reprezintă o vie mărturie despre acel regim diabolic. În *Poeme din închisore* sunt publicate versuri de Radu Gyr și celebra poezie a lui Nichifor Crainic "*Unde sunt cei care nu mai sunt?*" - scrieri ale Doinei Cornea, Ernest Bernea, Horia Patapievici și Tudor Gavril Dunca.

Lansarea cărții *Voix de l'effroi* a stârnit un mare interes în rândul publicului francez, care a ținut să fie prezent în număr mare alături de numeroși români. Trebuie menționat că o dată cu festivitatea de lansare a cărții a fost organizată și o expoziție cu obiecte provenite din închisorile comuniste: sculpturi în lemn și os, făcute de foști deținuți, o rugăciune brodată pe o bucată de cârpă de către un student arestat, iar, ca un "omagiu" din partea tortionarilor, s'a adus o pereche de lanțuri, din cele pe care adeseori le purtau la picioare deținuții.